

ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ

Бр. 32.

Недеља, 25 Новембра 1918.
БЕОГРАД.

Изазе сваког дана у 7 сати изјутра.

Цена 20 п. дин. или 40 хелера.

ГОДИНА XXI.

Рукописе и претплату треба слати:
Уредништву ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ
БЕОГРАД, Космајска ул. бр. 28.

ПРОТИВУ СЕПАРАТИЗМА.

Идеја јединства југославенског народа није нова, и она је пре много и много деценија имала извршне представнике међу Србима и Хрватима. Тој идеји једини је непријатељ била бивша аустријска монархија, и она је свима силама гледала, да ту за јужне Словене здраву, за монархију опасну, идеју, сузбије и по могућству уништи.

Непријатељска политика служила се свима средствима, и мотрила је на сваку прилику, коју ће моћи употребити. Она је својој злонамерној политици нашла несвесног помагача и међу Србима и међу Хрватима, и то поглавито у верској нетрпљивости. Не може се спорити факт, да је стицајем историјских прилика наш народ остао подељен у две велике групе. Једна је група била под културним и верским утицајем Рима, друга под верским и културним утицајем Цариграда. Борба која се водила између Запада и Истока захватила је и наш народ, и он је, исте крви и језика, само под туђим утицајем, био подељен у два непријатељска логора.

Овакав се однос могао још допустити у добу верске нетрпљивости, у добу када национална свест није била дошла себи, али у добу верске трпљивости, национализма и демократије, овако застарели појмови нису се могли одржати. Свест о јединству, па напоследку о заједници интереса, победила је.

Појава антагонизма и сепаратизма само су слаби одјаци некадашњег глупог и жалосног стања, и они нису у стању омести велику идеју, којом су подједнако прожети сви слојеви нашег југославенског народа.

Против ових појава устао је д-р В. Јојкић у новосадској „Слободи“ и врло паметним аргументима сузбија сепаратистичке тежње тамошњих Срба.

Навешћемо неке аргументе из г. Јојкићевог члапка.

„Изгледа, да ми немамо или неће да имамо пејма о огромним и неизмерним крвним и материјалним жртва нашега племена у Србији, Босни и Црној Гори. Ова појава је нарочито опасна и судбоносна, јер баш сад доживљујемо слом наших најближих суседа, чији је главни узрок био необавештеност, односно намерно превиђање чињеница.

Главна и основна дужност наше националне политике је да рачуна са стварношћу и да

отвореним очима гледа истини у лице. А стварност нам следећу слику пружа: матица нашег народа, етнографско и физиолошко средиште наше, наше племе у Србији, исочној Босни и Црној Гори је уморио, исцрпљено и десетковано; губитак живе снаге је огроман и у најближем времену ненакнадив“.

„Геополитички положај српског племенског подручја је врло тежак и осетљив, јер се налази на ударцу светских интереса. Дунавска и моравско-вардарска долина је пролаз и раскрсница трију континента и трију мора. Због тога су те две долине биле и остаће за вечита времена циљ и предмет борбе свих наших ближних, а као што смо у светском рату видели, и даљих суседа. Ову осетљивост нашег геополитичког положаја повећава још и слабост наших ничим незаштитених граница, услед чега ће баш Војводина бити стратешка Ахилова пета наше будуће државе“.

„Знам да ће први и по изгледу најјачи приговор бити, да су највећи и најмоћнији народи светски наши пријатељи и савезници. Да је ово пријатељство политичко, дакле и променама подложно, хоћу тек да набацим, али нарочито хоћу да истакнем једну много важнију геополитичку чињеницу, а то је, да су сви наши вековни непријатељи наши суседи, а сви наши, истина моћни пријатељи, географски удаљени и непријатељским подручјем одељени, колико пак ту чињеницу морамо ценити, показало нам је горко искуство светскога рата. Али има један још јачи и историско-политички аргуменат против овога приговора. Историско нам искуство показује, да је укрштање и конкуренција интереса суседних народа и држава један више мање сталан и непроменљив фактор међународне политике, док су међутим дноси географски удаљених држава и народа, а и читава светско-политичка констелација сила у много већем степену подложни променама и зависни од различитих политичких конјуктура. (Срби са Турцима за 40 година 4 рата, са Бугарима за 36 год. 3 рата, са Мађарима за 56 год. 1 рат, са Немцима 1 рат, са Арнаутима сталне борбе). Нама ништа на свету не може загарантовати вечито пријатељство Француза, Енглеза и Американаца, а да ће се интереси наших најближих суседа стално и непроменљиво

укрштати са нашим, то је историски и геополитички аксиом“.

„Ми се несмемо нипошто ослонити једино на тренутни, истина, ванредно повољни, али и променама подложни међународни положај, него морамо у искреној заједници са осталим Јужним Словенима, а и према несумњивој жељи главних представника Антанте, што пре уредити своју јединствену и демократску државу, чија ће унутрашња снага бити један сталан и непроменљив фактор, који ће свима њеним грађанима давати јачу и поузданију гаранцију за личну и власничку безбедност, него ли и најповољнији распоређај сила, који је често врло брзим променама подложен (Фашола 1897. склапање entente cordiale 1904).

„На крају још нешто и за оне, којима сви ови разлози нису довољни.“

„Шта је била традиционална политика наших најмрскијих и најопаснијих непријатеља и крвника, Аустро-Мађара?“

Подели па владај.

Ни по коју цену не допустити да се јужни Словени споразуму и уједине.

То је врућа жеља наших крвних непријатеља Немаца, Мађара Бугара и Талијана!“

Ратне и политичке вести.

ДЕМОБИЛИЗАЦИЈА АМЕРИЧКЕ ВОЈСКЕ.

Из Вашингтона јављају: Генерал Меркс шеф главног штаба америчке војске дао је интересантне податке о постепеној демобилизацији америчке војске. Два милијона војника, што их је Унија позвала под оружје биће постепено отпуштана, и то по 30 хиљада људи на дан. Генерал Меркс телеграфисао је генералу Першингу, да што пре поврати све рањенике, реконвалесценте и инвалиде у домовину. Немци су свега заробили 5578 америчких војника.

ОПОЗИЦИЈА БАВАРСКОЈ ВЛАДИ.

Положај баварског министра председника Курт Ајснера веома је постао отежан и његово одступање питање је кратког времена. Њега нападају као социјалисту, који је одобравао улазак Немачке у рат. **НЕРЕДИ У КЕЛНУ.**

Јављају из Келна, да су нереди, који су букнули 20. ов. м. најзад узели тако опасан карактер, да је Одбор Јавног Спаса решио да предузме крајње мере и да немилосрдно угушује оружјем све нереди. Око подне велика гомила беше сакупљена и пристаништу и

јаки одреди полиције и грађанске гарде били су мобилисани да спрече нереди. Најзад пред вече гомила је нагала у вароши на неколико дућана, који су опљачкани и удропашени. Гомила особито опасна беше се сакупила пред надлештвом за снабдевање, али су ту мере биле благовремено предузете и митраљеви били спремни да дочекају гомилу. Нападаци нису показали никакве воље да се бију у таким приликама, заузели су околне улице, где су многобројни дућани били опљачкани. Преко целе ноћи водиле су се борбе између полиције и гомиле, у току чега су многа лица била рањена.

НЕМАЧКА ЦАРИЦА У ХОЛАНДИЈИ.

Из Хага јављају, да је у Холандију прispела бив. немачка царица Августа Викторија са својом свитом. Берлинска влада није правила никакве сметње њеном одласку из Немачке.

ШВАЈЦАРСКА И БАВАРСКА.

„Немачки Курир“ у Минхену јавља, да швајцарска влада није признала новог баварског посланика професора Ферстера, те тиме не признаје и садању баварску владу. Она одржава везе са пређашњим послаником Баварске, који је мишљења, да се пре састанка народне скупштине не може признати ни једна влада.

НОВ ИЗБОРНИ ЗАКОН У МАЂАРСКОЈ.

У Мађарској је обнародован први народни закон о изборноме праву. По том закону имају бирачко право сви угарски држављани, мушки и женски, који су навршили 24 годину живота и 6 година припадају мађ. поданству. За жене се тражи још, да умеју читати и писати. По оцени, на основу овог закона добиће бирачко право на четири и по милијона људи и два и по милијона жена.

У ОКУПИРАНОЈ НЕМАЧКОЈ.

Један дописник париског „Журнала“, ушао је на немачку територију са енглеским трупама и овако срањује мирна поља немачка са утиском који чине оцустошени француски предели: „Путеви, дрвета крај њих у најбољем су стању које се може замислити. Кол ко је то далеко од наших јадних путева у Француској, изривених претераним саобраћајем, бомбардовањем и експлозивима. Куће читаве, ни једна цигла окрњена. У њима сигурно на почасним местима већ

стоје ствари, које су нама биле драге. Све те куће отимача и убица стоје нетакнуте, а наше! Проћи овуда, пошто се прошло кроз наше опљачкане и опустошене крајеве и гробљашта, која као да вапију за осветом, а не планути гневом и вољом за правicom, значило би не бити човек“.

ИЗ МАЂАРСКЕ.

Из Будимпеште јављају, да је републиканска странка ступила у Карољијево странку. Финансијско питање поделе земљишта земљорадничким сопственицима у Мађарској решиће комисија за обезвнице (Летр д'гаж). Предвиђа се да ће се те обезвнице употребити да се у иностранству побољша курс. Велики део њих биће емитован у иностраној вредности, тако да ће донети у Мађарску отрам новац.

САВЕЗНИЧКИ ЗАРОБЉЕНИЦИ У НЕМАЧКОЈ.

Господ. Марсел Итен, пишући у „Ехо де Пари“, о страшном и мрском поступању Немаца према савезничким заробљеницима, каже: Нема никакве сумње да ће се маршал Фош, у сагласности са савезничким владама, решити да предузме све потребне мере, да се претраже такви злочини. Он сазнаје да су се десили врло озбиљни инциденти ових дана у једном заробљеничком логору у Саксонској и да су савезничке владе донеле решење да дејствују са крајњом строгошћу.

БИВШИ КАЈЗЕР НА СУД.

„Рајтеров Биро“ саопштава званично, да има разлога веровати, да су погледи, измењени на лондонској конференцији, у току последња два дана, били у целокупности саопштени председнику Вилзону, тако да ће их он добити пре свога поласка из Сједињених Држава у Европу. Има разлога веровати, да су известници председникови мишљења, да су погледи конференције односно положаја бившег кајзера у сагласности са погледима самога господина Вилзона. Распрострто је мишљење, да бивши кајзер и остале личности, криве за повреду

међународних закона у току рата треба да буду изведени пред суд савезничких влада, а у коме ће бити и представници оних крајева, који су највише страдали.

Господин Клемансо је изјавио, да су представници енглески, француски и италијански били сагласни на лондонској конференцији, да кајзер буде издан и суђен.

НОВИНАРИ СПОРАЗУМНИХ СИЛА У БЕЧУ.

У Беч су пре неки дан приспели новинари из земаља Споразумних Сила. Како из Беча јављају, Они су се својим очима уверили о економској беди, невољи и беди највећег дела бечког становништва. Видели су пијце у Фаворитену, где се сада продаје само смрзнут купус и по некад као нарочита посланица парченце коњског меса. Посетили су једну основну школу, у којој њих десет хиљада најсиромашнијих добијају нешто хране, хтели су посетити једну собу за огревања, азил за највеће беднике, али је она била затворена услед оскудице у угљу и намирницама.

Новинари су обећали, да ће све учинити, како би се омогућила помоћ бедном становништву још пре Божића.

ПРОТЕСТ ПРОТИВУ ТАЛИЈАНА.

Из Инсбрука телеграфишу, је тиролски народни Савет протествовао и противу окупације немачког дела Тирола од стране талијанских трупа. Протест је предат аустријском министарству за спољне послове.

ПОМОЋ СПОРАЗУМА.

Амерички контролор за животне намирнице Хувер, изјавио је, да не намерава лично посетити Немачку и Аустрију, пошто му је тешко да лично прими жалбе ових земаља. Стога ће комисија савезника у Бриселу испитивати жеље централних сила и одлучити, у колико их треба испунити.

Талијани на Ријечи.

Цео цивилизовани свет ушао је у овај рат против милитаризма и империјализма. Сви народи желе трајан мир, заснован на праву и на

самосталном опредељивању народа. Чак су се и неутралне државе изјасниле у овоме смислу.

Наједан пут се дешава нешто неочекивано. нешто што се из основа противи идеји овога рата. Талијани заузимају Трст, Ријеку и извесне тачке у Далмацији. Изузимајући Трста, где је велики број Талијана — али не урођеника, већ досељених из Италије — Талијани у тим крајевима не само да немају већину, већ њихов проценат износи 2—3 од сто. То већ није ни мањина, јер такав проценат страног елемента имају најнационалнији крајеви свију земаља.

Свој поступак у тим крајевима Талијани не могу да мотивишу никаквим оправданим разлозима, најмање принципима, који су истакнути у овоме рату.

Талијанима нису били потребни досадањи инциденти, у толико мање, што њихови захтеви и прохтеви не могу да нађу потпоре ни код становништва, које мисли на силу присвојити, нити код осталих културних народа, којима је био циљ уништење империјализма. Тај је циљ постигнут и Италија ће остати бела врапа међу народима, ако и даље буде настављала досадању политику.

Дочек војводе Бојовића у НОВОМЕ САДУ.

У понедељак, 19. о. м. стигао је лађом у Нови Сад војвода Петар Бојовић, командант прве армије са својим штабом.

У један сат по подне кроз варош је већ крстарила искићена народна коњица, а грађанство журило нут дунавске паробродске станице. Лађа је стигла у 3 и по сата. Војводу су дочекали: Дрег. Милојевић, командант дунавске дивизије са својим штабом и почасна чета, Задруга Срба Новосађана, Новосадска Трговачка Омладина, Академска Омладина, Српски Народни Одбор, Велики Народни Савет и Народна Управа.

Војводу је поздравио г. Аркадије Варађанин, потпредсед-

ник Срп. Нар. Одбора, на чему је војвода захвалио. На балкону варошке куће поздравио је војводу у име града градски начелник г. Јован Живојновић, а потом руски прота г. Јован Храниловић. Војвода се захвалио и поздравио државу Словенаца, Хрвата и Срба.

Рад и само рад.

Кров наше опште куће свршава се. Радници који су уларили темељ тој великој и дивној згради, који су њене дуварове чврсто везали, који су осигурали и кров њен, ти радници завршују посао, они за који час иду на одмор. Треба да дођу други радници, који ће у ту зграду унети живота, светлости, љубави, утакмице и рада. Југославија је ту, али то несме остати празна и мртва реч. Та реч мора бити везана с преставом о напретку, култури, просвети, раду. Ко да ради? Сви ми колико нас има. Предани рад и с малим снагама ствара чуда. Старе навике и пакости морају лећи у гроб, у коме су и насиља и угњетавања. Старе борбе, које су се сводиле, често пута, на личне ствари морају изумрети; старе протекционашке сведојбе морају се поцепати. Данас, више но икад, треба земљи Југословена предан рад, узвишено схватање душности и несебичност.

Ми знамо за све напоре наше браће Словенаца и Хрвата, који су чињени да у једној атмосфери аустро-угарске царевине — тако згушљивој и гадној — одрже свест о свом племену и народу. То је био предан, напоран, патриотски рад. Ми с тим њиховим радом можемо бити задовољни, а уз то изразити жељу да та истрајност њихова, показана у много случајева до сад, буде даље водиља за добро народа у лепој држави Југословена. Они елементи Хрватске и Словеначке који су од увек били сметња у озбиљном раду патриотске и свесне већине растопиће се под врлом љубављу рада свију оних који радом створише оно што данас видимо.

ФЕЛТОН

Из Београда.

Први дан ослобођења. Човек не може да се прибере од радостности. Час од радости као луд појурите улицама и тротоарима куда треба да дођу „Наши“, час опет од страха застанете. Више главе зврје „црне тигре“ аероплани; са Бежанијске косе зијају ждрела наперених топова, а доле где догоравају остаци дрвенога моста, на обали, још стоје чете непријатеља, који се укрцава за Земун. Али тај страх је за тренутак. Општи клици, певанье химне, маршеље и песама талијанских заробљеника заједно са таласима жена, девојака и људи који окићени јуре ка Ослободиоцима хвата и вас и носи собом. Ма да сте у мирна времена толико пута сами себи честитали што сте се

узвисили над „гомилон“ и никада нисте учествовали у уличним овацијама, нити су у вас пробуђивали узбуђеност: заставе, венци и друго, сада приближавајући се Двору, како издалека жељно бацате поглед да видите, да ли је на њему већ истакнута и да ли се вије наша застава. Јер гледајући их сада како, лепршајући се, ките улице, прозоре, балконе фасада, вама се у мозгу само једна мисао расплињава: „од данас сте слободни, свој, у својој кући. Вечерас, када будете легли, нећете стрепети да сутра можда не осванете у свом кревету. А то је осећање за своју заставу толико, да нико не може сачекати да дође до самога Двора да би је видео. Сваки, идући, извија главом да је што пре сагледа како се лепрша. Видите како од раздраганости и нестрпљења чак и озбиљни

људи поред жене и деце претрчавају преко тротоара и узмичу се натраг, да би је што пре сагледали. И онда можда и не угледавши је сасвим, бацајући шешире, кишобране, штапове, поздрављајући је, придруживали се општем узвику, који се разлегао око Двора:

— Ево је! Ево!

Доле, код самога улаза у Двор, одједном зачу се граја и гунђање. Кроз гвезде решетке видело се како се умутра увукао познати наш „гада Трајчето“. И закупац и предузимач и кафеџија, а највише трговац са разним концесијама за животне намирнице, те некада њему боље него икада. Под Аустријанцима, као бугарски поданик а за све то читаоци ће знати да су они под нама биле прве патриоте. А да је заиста патриота, ево га где се труди да то посве-

дочи, што се жури да се он први испне на балкон и да испод заставе почне да поздравља свет и да се здрави, уверен да ће тиме са себе све спрати, а још више ућуткати после „зле језике“ о његовом патриотизму. Мљескајући устима од доброг неког крканлука, окићен разним кокардама блажено и срећно а једнако се окрећући, да га што боље виде, поче прелазити двоориште и приближавати се степеницама ка застави. Али изгледа да је била „дара превршила меру“, јер не дочека ни да се приближи, а оно мораде се покуњено вратити од узвика и грдне које почеше да се оре:

— Доле! Натраг! Мало си нас арао и пљачкао до сада, него и сада први си пожурио да нам то упљујеш!

И код нас — у нашој Србији — било је доста ствари које нису ни мало биле знак рада за добро и напредак; било је људи који су од увек претпостављали свој лични интерес — интересу државе. Они су с пуно егоизма, с пуно амбиција, с пуно злобе и пакости створили идол: за себе лично. Сви путови требали су да их одведу личном ћару. Осећај племенитости, пожртвованости, љубави према нечем вишем, општем, изумро је био код многих. И данас, после толико патњи и мука, видимо да људи неки хоће да позлате тај идол себичности. На тргу, у радњама, свуда, вилите какс себичност царује, како људи, презирући поштење и опште интересе, јуре за богатством. Таква рад не води добру.

Зар славна дела оних који свршавају кров југословенске зграде да потамне радом многих зеленаша и лихвара? Не, то несме бити! Радом сви у нас; поштеним, преданим и радом с љубављу мора се све поправити. Старе зле навике, стари закулисни методи, све старо зло мора бити прогоњено.

Место свију оних зала која су у средини нашој негована, из рачуна и себичности, нека заузме место рад и само рад; рад свију нас за добро ове лепе куће што је заведемо Југославија.

Вл.

ОРГАНИЗАЦИЈА ЦЕНТРАЛНЕ УПРАВЕ.

— Један предлог. —

У нашој новој Југославенској држави имаћемо најмање 12 милиона становника на простору од неких скоро 230 000 квадратних километара. По својем пространству, а нарочито по својем географском положају и политичкој важности Југославија ће представљати велику силу.

Према томе државни организам наше нове државе биће развијенији и компликованији. Зато досадањи број министарства мора бити по сваку цену повећан. Поједина министарства морају се поделити у више, а нека се нова морају стварати. Као ново министарство је на првоме месту министарство морине, јер сада ћемо имати два мора и већ готову флоту, коју Југославија поседује у бив. аустро-угарској ратној флоти. Било да се та флота увећа или не, она је толика, а за нас толико важна, да мора имати своје сопствено министарство.

Досадање Министарство Народне Привреде мора бити подељено у два засебна министарства: у министарство земљорадње (ту долази ветеринарство, пољска привреда, шумарство, рударство и хидро ехничко одељење) и министарство трговине. Трговина ће бити толико развијена, да ће бити прека потреба да се за њу створи министарство. Само би при стварању тога министарства требало њему потчинити и конзуларно одељење, које је до сада припадало министарству Иностраних Дела.

Исто тако треба створити министарство саобраћаја. Делокруг овог министарства биле би државне и приватне железнице, пошта и телеграф. Према томе ови би се одсеци имали одвојити од досадањег министарства грађевина.

Исто тако требало би од Министарства Просвете одвојити одељење за црквене послове и од њега основати засебно министарство за верске послове, јер у нашој држави имаћемо у врло великом броју припаднике католичке и муслиманске вере и њихове црквене поглавице, да не говоримо о осталим верама, које су мање бројне. Као ново министарство требало би створити и министарство за народно здравље. Идеја о томе министарству јавила се код нас још пре десетак година, а потреба за њим, после рата биће још већа.

Према доведе реченом, нова Централна Управа, имала би ова министарства: спољних послова, унутрашњих дела, правде, финансија, војно, грађевина, саобраћаја, земљорадње, трговине, просвете, вера, морине и нар, здравља, свега дакле тринаест министарства. В.

ЛОКАЛНЕ ВЕСТИ.

Оскудица у судијама.

Према извештају који има Министарство Правде, у свима судовима вишим и нижим, упражњено је стотина судијских места.

Општински сиротињски лекари.

Др. Драг. Николић, Скопљанска ул. 2, за кв. падилулски, од десне стране Гробљанске ул. па на више.

Др. Славка Михајловић, Кр. Милана ул. 84, за кв. врачарски. Западни Врачар са десном страном Макензијеве ул.

Др. А. Милић. — Бркић, Његушева ул. 17, за кв. врачарски. Источни Врачар са левом страном Макензијеве ул.

Др. Љубица Ђур — Гођевац, Цетињска ул. 18, за кв. дерхолски.

Др. Нат. Давид. — Николајевић, Чика Љубић ул. 5, за кв. теразијски.

Др. Мил. Протић, Колаччићев Венац 22, за кв. варошки и део кв. савамалског, до К. меничке и Рељино ул.

Др. Ђира Панић, Краљ. Наталије ул. 3, за остали део кв. савамалског са Старим Сењаком.

Леп пример патриотизма.

Живан Тодоровић, бив. трг. и сада паракувар у хотел „Македонија“ приложио је Друштву Црвеног Крста 200 стотине кјуна од своје мале плате, што је уштедео за годину дана службе.

Притворен.

Асан Мустафић, свирач на цимбалу, који је са Аустријанцима пребеглао у Земун, доведен је и притворен у Београду. Он је био за време Аустријанаца десна рука Витманова.

Да се јаве одмах Команди места.

Рез. поручник Димитрије Ракић, р.з. п-поручници Ђожидар Брзкович и Милан Топаловић сви троје с позивом на бр. 1580. — Рез. артиљ. поручник Др. Милорад М. Недићковић с позивом на бр. 1601. — Обвезник чиновн. реда II Армије Др. Милан Пећанац с позивом на бр. 1600. — Типограф Пестић на број 1612. — В. силије П. Милићко ић трговац на бр. 1577. — Обвезник чиновн. реда Борђе Пуновић на бр. 1579. — Б. силија Јеремић Сарјевска ул. бр. 18, с позивом на бр. 1591. — Бојана Нешковић, Краљевића Марка бр. 18, на бр. 1592. — Управник Колосеума на бр. 1605. — Мајор Ди-

митрије Спасић Шајкашка 12, на бр. 1594. — Катарина Јовановић Лауденова 37, на бр. 1595. — Тодор Смалнић Берберин при Војној Болници на Врачару на бр. 1597. — Стеван Стошић, црквењак Са Марка на бр. 1598. — Јерина Иковић удова, Драгачевска 5, на бр. 1602. — Р.з. пеш. п-поручн. к IV коњичког пука Милан Ј. Костантиновић на бр. 1615. — Обвезник чиновн. реда Тома Манојловић ценаор поште Дунав. Дивиз. на бр. 1620. Акт. п-поруч. Драгомир Љујић на бр. 1619.

Наредба Команданта Места.

Пошто се приметило, да многи носе шајкаче с кокардом, немајући на то право, па и прелазе тако преко Саве и Дунава, Командант Места је наредбо, да полицијски органи од свакога, кога примете да носи шајкачу са кокардом, трже потребну легитимацију. Ко год не буде у стању да легитимише право на ношење шајкаче с кокардом, биће упућен Команди Места на даљи поступак.

Примање код Команданта Места.

Командант места прима од сад, до даље наредбе, само од 9—11 часова пре, и од 4—6 часова по подне.

Жалба једног Руса.

Андреј Романов, руски заробљеник на служби у болници кнегиње Нарискин, жалбу се уредништву овог листа, да му кондуктер бр. 2 на травајској прузи Тркалиште није хтео дати војничку травајску карту, већ га је изгрдио, велећи, да ми Русима ништа не дугујемо.

Концерат.

У жељи, да и сами помогну што на националном пољу, ђаци мушке реалне гимназије с мешовитим хором и оркестром приређују велики патриотски концерат. Дан концерта, који ће бити у најближем гоку, објавиће се накнадно. Приход је сав намењен национално-хуманим циљевима.

Допутовао.

Госп. Радивој Новосовић, адвокат и резерв. капетан, допутовао је у Београд на краће бављење.

Погреб.

Данас у 3 часа по подне биће сахрана Веље Ив. Милићевића, унука Михаила Милићевића начелн. Министр. Финансија у пензији. Стан Ратарска улица код „Соколовића“ кафана.

Из Словеначке лирике.

С. Грегорчић.

XIII.

Ја посадих зелен лавор,
У баштици укр'ј дома,
Ал' он свеу, пре но што се
Зелен листом засадену,
О сиромаш! о сиромаш!

Украј њега пелен ниче,
Ко га дече? ко га прати?
Да л' ти, Боже, добри Боже?..
Или земља лила мата?

Струк до струка, зелен пелен,
Око мога дома гости,
Мој лаворе, мој лаворе,
Можеш ли ми судбу касти?

Али ти си мртав, друже,
Твоје лишће ћути немо,
Ћути, ћути, и кад ћутиш,
Ми се опет разумемо.

М. М. П.

Објава.

У 1915. год. приликом евакуације из Србје, Управа Државних Монопола оставила је у Краљеву свој депо таксених и пивских марака и других таксених хартија од вредности, који је непријатељ запленио. Та емисија марака, по изласку из Србије, престала је важити.

Никако се још и сада врши спекулација са маркама те емисије и многи наши грађани, не знајући да су марке те емисије престале важити, купују и препродају исте, то Министарство Финансија, у смислу чл. 37. закон о таксама, објављује: да

све врсте таксених и пивских марака и таксених хартија од вредности последње емисије не важе. У исто време објављује се, да се до даље наредбе неће вршити наплата такса по закону о таксама, изузев тих такса, које општински судови по закону о таксама наплаћују у корист својих каса у готовом новцу.

Из канцеларије Министарства Финансија 21. новембра 1918. год. Бр. 50428, у Београду.

Последње вести.

Телеграм из Берлина јавља, да је једно изасланство Раденичког и Војничког Савета стигло у Хаг, да врши контролу над односима бившега кјезера са немачком посланством у Хагу.

Трећа америчка армија, настављајући своје наступање у Немачкој, достигла је општу линију: Глод, Валендорн, Даун.

Наређење Антанте да се одмах повуку мађарске трупе из предела словачких комитета дејстаује врло депримирајући на цело јавно мишљење, и поред једне прокламације мађарске владе. Опште је мишљење, да ће француска влада одбрати устајовљене једне мешовите комисије ради утврђивања стања ствари. У овоме тренутку преговори у томе смислу воде се са француском владом, али се исто тако хоће да се Чехо-Словацма да могућност, да се користе једном економском конвенцијом.

Једна депеша из Новог Сада јавља, да ће бити установљена мађарско-српска република, која ће се придружити са Србима из комитета Бач-Бодор (сомборски) и Тамиш. да би образовали вероватно са свима, тим републикама једну независну државу!

Пуковник Шварцкопен, начелник штаба Макензенове армије, стигао је прекјуче у и изјавио је, да, придржавајући се строго наредба, добијених из Немачке, он ће преговарати искључиво са мађарском владом. Ађутант Макензенов изјављује, да ће се немачке разоружане трупе вратити у своју отаџбину преко Одерберга и преко Чешке, јер Макензен има уверење, да чешка влада нема намере да чини тешкоће пролазу разоружаних немачких трупа.

Социјалдемократски лист „Непсава“ даје један извештај о ситуацији у Румунији и изјављује, да се Румунија налази на прагу револуције, јер се цео румунски народ бунује противу управљајућих класа. Народ се позива да почне свима средствима класну борбу, како би створио републику.

Краљевски дворца у Геделе биће претворен у санаторијум. У прикслубољше радничке помоћне кафе, социјалдемократски министар јавне потпоре Кунфи лично ће узети у томе циљу замак Геделе.

Посланик чешке државе, који се сада налази у Пешти, изјављује, да и поред тога што су Мађари евакуисали словачке покрајине, преговори са Мађарском, ради утврђивања једне економске конвенције, и стављају се. Јавни поредак у евакуисаним словачким покрајинама биће одржан према међународном праву, што не значи за Мађарску губитак територије, него привремено увећање.

Ако се здравље графа Карољија побољша, он ће предузети наредне недеље свој пут у Француску.

Искрице

Јеси ли твоју децу лепо поучила, п миловала, пригрлила, како би и она у своме срцу сретла љубави твоје и у срцу својему урезала слику мајке своје? Утуви, тако века ти тече дан за даном.

Тражи мужа Јана Ранковић из Дражевица државно-посавски окр. г београдски тражи свога мужа Велимира који је 1915 године као војнички робљеник одведен у Аустро-Угарску. Из Бера се јавио 1. Септембра ове год. Ко би шта знао о Велимиру, нека јави редакцији овога листа или његовој жени у Дражевац. 2-3

ВИНО чисто и природно, цеђено од грозђа из сопствених винограда, продаје на више и на мање по 6 круна литар.

ВЕРА ЈАЗИЋ, Земун. — Бежанијска улица. 2-5

Првогласни Енглеско-Француски — МОДЕ САЛОН —

и ЗАВОД за изучавање шивења, рештачког цртања и кројења. Коларчева ул бр. 10, I. спрат десно.

Ученице и шегрте прима уз повољне услове. Успех загарантован. 1-3

ПРОДАЈЕ СЕ велики кројачки и салонски астал. Коларчева 10, горњи спрат десно.

НА ПРОДАЈУ

Једне ЧЕЗЕ добре и гове. Јавити се Македонска 20. 2-2

Вешта КУВАРИЦА потребна је одмах. Јавити се у Редакцији овога листа.

ПАЖЊА КАФЕЦИЛАМА.

Распродајем сав кафански јелик као бачве, бугал, комињак са комином, оркестрион и остало. Кр. Милана ул. бр. 54, у авлији. 2-3

ДРВА ЗА ГОРИВО има на продају у Босанској ул. бр. 22. 4-5

ТРАЖИ СЕ једно младо КУЧЕ боље и виће расе. Ко има за продају нека се обрати Уредништву овога листа под знаком „Куче“. 2-2

БАНКАМА, ФАБРИКАМА И ТРГОВЦИМА

Сређује књиге и из њих прави потребно стање за пријаву штете. Ко пликоване ствари сачува темељно и сигурно.

МИЛАН М. МАКСИМОВИЋ управник Пословне Банке Ресавка ул. 33. 2-4

Женских ЦРНИХ ЧАРАПА пунијих 18 кр. пр у трговини код Три Грочанке, Васина ул. 9. 3-3

Каменорезачка радња

ЂОВАНИ БЕРТОТО — Грбљанска ул. 15. — Има своје — **ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ** —

равних надгробних споменика као и оквира за гробове од вештачког камена. Цене су врло умерене.

Поручбине по ма како из Београда тако и из унутрашњости. Услуга брза и тачна.

2-3 **ТЕРЕЗА БЕРТОТО.**

ОФИЦИРСКО одело, чизме од руског лака, црне fine цивил панталоне и салонске лак ципеле, све ново на продају. Београдска ул. 1 у авлији над чесмом. 3-3

Болничарна искусна тражи место у кући код болесника, нарочито за шпанс у грозницу. Кнез Лазара 14. 2-3

Купила би 1 ГРАМОФОН из приватне куће. Ко има нека се јави за услове Кнез Милетина ул. бр. 18. 1-3

Нуди се једна куварица и једна ханмадла за хотел.

Стувити може одмах. 2-2

Пажња Родитељима.

Спремам ученице-ке из сва четири разреда Жен. Школе.

ЈЕЛЕНА СИМИЋКА Доситијева 30. учитељица. 3-3

Издаје се намештена соба са за собним улазом, по потреби са пијанином. Крушка улица број 20. 3-3

Женске ШЕШИРЕ и сву модиску робу продајем знатно јефтиније

СИМА ЛАЗАРЕВИЋ Кр. Милана 120, близу „Славја“ 4-5

Драгутин Павловић

обвезник 7, бука III поз, до се јави Краља Милана ул. 118, код Таковишке. 3-3

Купујемо и продајемо:

Све врсте КОЖА, сув х, сирвих и усолених као ОПАНАКА грађених и пресних.

Распродајемо: шамија, порхета и грудњава, метле, салцајса, сапуна за веш и миршљавих. Вејтина машинског, плави камен, калафонијум, рафије и друге врсте роба.

Продаја на велико.

Кожарска радња

Мигрић, Новановић и Стефановић Кнез Мух. ул. 42. 2-5

Пажња Пажња

Соде за сапун (кам. соде)

Сирћетне есенције

Соде Бикарбоне

Коломаз у кутијама

Галице, тамњана,

као и друге колонијалне робе

препоруче радња

НАФТАЛИ ЛЕВИ Краља Петра улица бр. 24. 6-20

„ЗОРА“

После дуге паузе отворили смо и реновирали кафану „ЗОРА“ у Макидошкој ул. до Булеvara.

Пријатељима дубог ВИНА, њивација, ражњића и осталих мезелука. Препоручујемо се са добром услугом.

ЖАРКО НИКОЛИЋ ПЕРА СВИЛЕНИ. 1-3

КАРЛОВАЧКА ВИНА
бела и црна, стара и нова, одабране врсте из властитих винограда;
РАКИЈЕ, шљивовице и комовице
Продаје на велико **МАРКО Ј. ПОПОВИЋ**
поседник винограда. — Сремски Карловци. 1-3

НУДИМО БЕЗ ОБВЕЗЕ ДОК НА СТОВАРИШТУ ИМАМО

Само трговцима на велико.

Сваковрсну гвожђарску робу као: ланце, браве, шарке, мотике, лопате, тучане плоче за шпорете и т. д.
Резерв вејтина и метли за машине.
Колофонум, терпентин текући.
Обуће свеврстне као: опанак, ципела, сандала итд.
Сукно домаће у разним бојама, подесно за сваку врсту одећу.
Пасуља већу колчину, и других животних гам рице.
Сода камената (мајна) и ситна за сапун, кристал сода
Зачине разне: пприку, бибер, неквириц, грм есенција.
Коже разне. Метле и четке свију врста.
Надаље имамо на стоваришту разне ситничарске и друге робе.
Све по ставно наш магацин.

РОБНО ОДЕЉЕЊЕ Народне Кредитне Банке Д. Д. СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ. 1-5

— ФАБРИКА КЕСА —

Мице Љ. Бојовића

— Космајска 28 —

Има на стоваришту велику количину кеса. —
Продаје по најумеренијој цени.

Драга Љ. Ковачевића са кћерима, Станком Световира Матића, Милцом Милана Ракића, Оливером, ветовима и осталом родбином извештава роднике, пријатеље и познанике, да је њихов добар муж, нежан отац, таст ит. д.

† ЉУБОМИР КОВАЧЕВИЋ
државни с ветник, члан Академије Наука у Београду, Згребу ит. д.
преминуо 19. окт. мес. у 10 час. у вече у Врњачкој Бањи неколико дана у својој, препорођеној и увеличаној Домовини, за коју је и до последњег часа неуморно радио, ужива плод ње. 1-3
Београд, Новембра 1918. год.

Нашем добром и незаборављеном супругу, ујаку, зету, пащену

† Љуби Ј. Рајковићу
пре. седеику општине београдске
који је преминуо 27. Новембра 1915 год. у Маташеву код Полторце, давањемо ТРО-ГОЛИШЊИ ПОМЕН у смедеревској старој цркви, у уторак 27. Новембра ове године.
Молимо пријатеље и другове нашег драгмг Љубе и њеће, да присуствују овоме тужном помену.
Ожалостени: супруга Милица, сестрице: Жика и Анта Михајловић, остричице: Јула удова Тогога Динића, Јула Стане Мостарчића, Зорка Владе Јогановића, Јелена Рајка Вилтровића, свестика: Стевка, пашевог: Милш Божановић, генерал у пензији и остала многобројна родбина. 1-3

НАРОДНА ШТАМПАРИЈА
ЉУБ. Ј. БОЈОВИЋА
— Космајска 28 —
Прима на израду све штампарске послове.